

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. V. An in causa matrimoniali ahenti petititorio, possit opponi
possessorium recuperandæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

stitia illi negat restitutionem cohabitatio-
nis; unde Reus nullo gaudet titulo agen-
di ad recuperandam ejus possessionem ti-
tulo spoliationis injustæ; ratio secundæ
est; quia quamdiu Adulterium, ut indu-
ctivum divortii, non est ita notorium, ut
agenti ad restitutionem adimat omnem
tergiversationem, vel inficiationem, pe-
titorio ejus retinet privilegium jure commu-
ni spoliatis concessum, ut spoliatus ante
omnia restituatur; spoliator prius non au-
diatur; & spoliatus huic respondere non
cogatur per *c. fin. de ord. cognit.*

1256. Ex hoc etiam respondetur ad *c. Signi-
ficasti, & c. porro, de quibus supr. num.
1249.* Nam, quando in *c. Significasti*
dicitur, si notorium est, mulierem ipsam
adulterium commisisse, ad eam recipi-
endam Virum cogi non debere; intelli-
gitur, si sit *plenè* notorium, prout expo-
suimus *num. 1254. notorietatem* ad hunc
effectum requisitam; & quando in *c.
Porro* dicitur, etiam si parentela esset pu-
blica, & notoria, absque judicio Eccle-
siæ ab altero separari non potuisse, intel-
ligitur, si non sit *plenè notorium* impedi-
mentum parentelæ; quæ inter se non pu-
gnant. Accedit, quod ea capitula agant
de diversis casibus; illud nimirum de di-
vortio solum *quoad tectum, & lectum,*
manente tamen vinculo Conjugii; istud
autem de divortio vinculi ipsius, etiam
conjugalis; de quibus *V. lib. 4. à numer.
1516.*

§. V.

*An in causa matrimoniali agenti peti-
torio, possit opponi possessorium
recuperanda?*

1257. CASUS iste habetur in *c. Ex conquestio-
ne 10. h. t.* Caius miles Barbaram
in Uxorem duxit, & filiam procreavit;
postea eam sine Ecclesiæ judicio repulit,
& literas à Papa impetravit ad Judices de-
legatos, ut cognoscant, remota appella-
tione, super impedimento Consanguini-
tatis; sed mulier, priusquam à Judicibus
citaretur, virum restitui sibi petiit ab Epi-
scopo Ordinario, postea verò citata à de-

legatis, modo per se comparens, modo
per Procuratorem, ante & post litem con-
testationem, virum sibi restitui postula-
vit, cum autem Judices negatâ restitutio-
ne (quod fieri non debebat) in causa prin-
cipali procedere vellent, illa ad Sedem
Apostolicam appellavit. His cognitis
mandavit Lucius III. si ita est, ut mulieri
vir restituatur, & quæ post appellationem
acta sunt, in irritum revocentur, postea
super matrimonii impedimento cogno-
scatur, ac definiatur.

1258. Ex hoc casu habetur, quod tamen si u-
nus Conjugum alterum à se repellat titulo
impedimenti dirimentis, quo stante ma-
trimonium nulliter contractum asserat;
alterum tamen ab eo rejectum, si judicio
possessorio *recuperanda* perat ab Ordina-
rio restitui, audiendam, dilato petitorio.
Licet enim Caius in hoc casu, rejectâ Ux-
ore, propter latens impedimentum, con-
sequenter nullitatem matrimonii, obti-
nuerit rescriptum justitiæ ad Judices dele-
gatos, qui, *etiam appellatione remota,*
cognoscere super objecto impedi-
mento; quia tamen Uxor petiit contra factam
spoliationem restitui, causâ petendi legiti-
mè probatâ; Lucius III. mandavit, su-
spenso petitorio, Virum Mulieri restitui,
ut colligitur ex casu; quo habetur, si Ma-
ritus ejiciens Uxorem contra matrimoni-
um agat propter impedimentum diri-
mens, Uxorem ante & post litem contesta-
tam per modum actionis, petendo resti-
tutionem, suspendere posse judicium, ita
ut prius super possessorio cognoscendum
sit, ad Uxoris ejectæ restitutionem; ita
Innocent. hic *num. 1. Panormit. num. 7.*
contra gloss. *V. ante.* Nam alioquin da-
retur occasio, seu stimulus spoliandi; si
spoliator agendo in petitorio, probando-
què intentionem, possessorium *recupe-
randa* à se removere posset; confirmat-
ur ex *c. Pastoral. 5. de causa possessio-
nis.*

1259. Et notandum, hanc doctrinam locum
habere non tantum in causis matrimonia-
libus; sed etiam in aliis, quibus agitur
de jure incorporali, quod Conventus
petitorio, tentare possit possessorium *re-
cuperanda*, ita, ut suspenso petitorio, hoc
prius expediatur: pone in exemplo, Ca-
pitulum agere contra Titium Clericum
actio-

actione negatoriâ in rem, ut à Judice declaretur, nullum ipsi jus capitulare competere: vel Dominum fundi simili actione agere contra vicinum, ut declaretur, agrum suum liberum esse à servitute, seu vicino jus nullum actus, seu itineris competere: in tali enim casu Reus conventus, ante, vel post litem contestatam proponere potest actionem judicii possessorii, petendo se restitui in possessionem, quâ per vim privatus sit, videlicet à Capitulo ejectus, à Domino ad fundum non admittus. Dixi de jure incorporali; nam ubi petitorio agitur de re corporali, Actor non possidet; adedque Reus, à quo petitur possessio, non potest petere possessionis restitutionem.

1260.

Præter hæc not. quòd, quamvis in hoc casu petitorium fuerit prius intentatum super consanguinitate, nihilominus per possessorium, respiciens eandem rem, etiam per viam actionis, suspenderit ipsum petitorium, ut constat ex dict. c. 10. ibi: *quod fieri non debuit*, nimirum, ut mulieri à Delegatis negaretur restitutio, non obstante petitorio prius intentato ex nullitate matrimonii propter impedimentum. Nec obstat c. 2. de ord. cognit. ubi dicitur, quando agenti possessorio recuperandæ Reus opponit spoliationem per modum actionis, ejus petitionem, qui prius provocavit, debere prius cognosci,

& deinde alteram, simul tamen eadem sententiâ terminari; nam ibi textus loquitur de causis, quæ proponuntur tanquam *mutua petitiones*, sese tanquam *di versa minime contingentes*; at in præsentibus non sunt tales causæ *se non contingentes*; ergo.

Not. 2. quando unus Conjugum spoliatus ab altero agit possessorio recuperandæ, id dupliciter posse contingere; primò, ut in eo judicio nulla quæstio admisceatur de proprietate, seu valore matrimonii; sed tantum pura receptio Conjugis spoliati. 2. ut, ubi agitur de hac, misceatur etiam quæstio juris spiritualis v.g. de valore matrimonii, de jure vi Sacrorum Canonum divertendi, &c. & in hoc secundo casu judicium possessorium etiam recuperandæ pertinet ad solum Judicem Ecclesiasticum: in primo autem etiam secularis Judex est competens, ut docet gloss. in c. *Non est*, 11. V. *Uxores*, de spons. & alii apud Sanch. l. 9. D. 4. numer. 7. ubi ait: idem esse sentiendum de compulsionibus ad reddendum debitum, quam secularis Judex facere potest, si de valore matrimonii quæstio nulla sit.

QVÆSTIO XIV.

IN TIT. XIV. DE DOLO, ET CONTUMACIA.

1262.

Titulus iste spectat ad interdictum, ne vis fiat ei, quem Prætor mittit in possessionem, non tam adipiscendæ, vel retinendæ, aut recuperandæ possessionis; sed potius retinendæ, vel recuperandæ custodia, quam quis consequitur, quando per Prætozem quis mittitur in possessionem ex primo decreto, vel simili causa. Est autem primum decretum (ut notat Corvinus l. 3. juris canon. tit. 22.) prima à Judice jubente, ob contumaciam absentis, in possessionem bonorum ejus, custodia

causâ, facta missio, c. constitutis 1. de eo, qui mitt. in poss. &c. Verba porro edicti, quo Prætor missos in possessionem, tuetur, ut ait Gothofredus ad L. 1. ff. Ne vis fiat ei, lit. 8. sunt hæc: *si quis Dolo malo fecerit, quò minus quis permissu meo, ejusve, cujus eâ jurisdicção fuit, in possessionem bonorum sit, in eum in factum judicium, quanti ea res erit, ob quam in possessionem missus erit, dabo.*

Ex istis verbis deducitur duplex remedium, quo Prætor eis, qui mittuntur ex primo

1263.